మాగాడు

- అత్తలూరి విజయలక్ష్మి

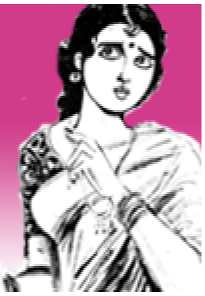

(గత సంచిక తరువాయి)

"మిత్రులారా! నేనిప్పుడు ఒక సుదీర్ఘమైన కథ చెప్పబోతున్నాను. అది ఒక అనామకుడి కథ.. ఆ కథ విన్నాక మీ హృదయం స్పందిస్తే ఒక కన్నీటి చుక్క రాల్చండి.. లేదంటే ఒక నిట్టూర్పు వదలండి చాలు. అదే మీరు ఈ కళాకారుడికి ఇచ్చిన ఒక గౌరవంగా భావిస్తాను.

నా పేరు మహా.. అంటే నేనో మహానుభావుడిని అని కాదు. చాలా మామూలు మనిషిని. నిజం చెప్పాలంటే నన్ను చాలాకాలం ఎవరూ మనిషిగా కూడా గుర్తించలేదు. ఎందుకంటే నేనొక జాలరి కొడుకుని. జాలరి కొడుకు కళాకారుడు ఎలా అవుతాడు అని ఆశ్చర్యంగా ఉందా! ఎలా అయానో నా కథ విన్నాక మీకే తెలుస్తుంది.. నెమలికి నాట్యం నేర్పించిన గురువు ఎవరు? కోయిలకి పాట నేర్పిన గాయకుడు ఎవరు? చెట్టుకి చిగురించడం నేర్పినదేవరు ? నదికి ప్రవహించడం నేర్పింది ఎవరు? ఈ ప్రశ్నలకి సమాధానం లభిస్తే నేను కళాకారుడిని ఎలా అయాను అనే మీ సందేహం తీరినట్టే. ఇక కథలోకి వెళ్దామా! సుమారు నలభై ఏళ్ల క్రితం నాటి కథ...

నా ఇల్లు సముద్రపు ఒడ్డు...నా మిత్రులు సముద్ర కెరటాలు, నా శయ్య మెత్తటి ఇసుక.. మా ఊరుపేరు సింగన్న దిబ్బ. ఆ కుగ్రామంలో కేవలం పదిహేను గుడిసెలు మాత్రమే ఉండేవి. పిల్లా,పెద్దా అంతా కలిపి యాభై మంది జనాభా ఉండేవారు అనుకుంటా ఇంకా తక్కువేనో నాకు గుర్తు లేదు. నా తండ్రి పేరు మంగాడి అప్పన్న. చేపలు పట్టడం మా కులవృత్తి. మా ఊరు సముద్ర తీరానికి దగ్గరగా ఎత్తుగా ఉండే ఇసక దిబ్బల మీద ఉండేది. ఆ గుడిసెల్లో జీవించే కొన్ని కుటుంబాలు తప్ప ఏమి ఉండదు. ఏమన్నా కావాలంటే అక్కడి నుంచి మరి కొంత దూరంలో ఉన్న మరో చిన్న గ్రామానికి వెళ్ళాలి. గ్రామానికి, గ్రామానికి మధ్య రాక,పోకలు నడకలే. ఆ గ్రామంలో జీవించేది అందరూ మత్స్యకారులు. మట్టి గోడలు, తాటాకు కప్పులు, శిధిలావస్థలో ఉన్న ఆ పూరి గుడిసెల్లోనే వారి జీవితాలు తర,తరాలుగా సాగిపోతూ ఉన్న పరిస్థితి. తాత, ముత్తాతల కాలం నుంచీ జీవనాధారం సముద్రంలో చేపల వేట. మరి కొన్ని తరాలవరకూ అదే వాళ్ళ ఆట. వాళ్ళు, వాళ్ళ పిల్లలు, వాళ్ళ పిల్లలు...చేపలు పట్టడమే వృత్తి.. భార్యా, పిల్లల కడుపు నింపడానికి, తాము తినడానికి, తాగడానికి వేటే ఆధారం.

ఆ ఊరి పిల్లలెవరికీ బడి అనేది ఎలా ఉంటుందో తెలియదు.. బడి అంటే బడుగు జీవుల పిల్లలకి అడుగుపెట్టడానికి అర్హత లేని నిషిద్ధ స్థలం.. అందుకే ఎవరికీ నాలుగు అక్షరం ముక్కలు తెలియదు. దానికి తోడు చుట్టుపక్కల ఏ గ్రామంలో కూడా కనీసం ప్రాథమిక విద్య సదుపాయం లేదు. కొంచెం దూరంలో కొంచెం పెద్దది అనిపించే ఊరుంది.. ఆ ఊరిలో ప్రత్యేకంగా ఆ పిల్లల కోసం ఒక మహానుభావుడు ఒక వీధిబడి పెట్టి కొంత కాలం నిర్వహించాడు. అది కొన్నాళ్ళు కుంటిగా నడిచి మూతపడింది. పిల్లలని బడికి పంపించడం పెద్ద వాళ్లకి భయం. పిల్లలకి బడంటే కోపం, వాళ్ళ స్వేచ్ఛని హరించే ఓ బందిఖానా అనుకునేవాళ్ళు . ఆ బడి ఎప్పుడు తెరిచి ఉంటుందో, ఎప్పుడు మూసి ఉంటుందో ఎవరికీ తెలియదు.. అందుకే ఆ పిల్లలు వెళ్ళినా, వెళ్లకపోయినా తల్లి,తండ్రులు పట్టించుకునేవారు కాదు. కొన్నాళ్ళకి ఏ పంతులు ఆ బడి మొదలుపెట్టాడో ఆయన అయిపు లేకుండా పోయాడు.

నాగరికతకు, అభివృద్ధికి అర్ధం తెలియని జీవులు. తలదాచుకోడానికి నీడ, కడుపునిండా తిండి కి కూడా నోచుకోని జీవులు. ఆడవాళ్ళకు రెండు చీరలు, రవికలు ఉన్నా- దాదాపు మగవాళ్ళు, పిల్లలు అర్ధనగ్నంగానే ఉండేవారు . వాళ్ళ దృష్టిలో బట్టలు అనేవి కేవలం వాళ్ళ ఆడవాళ్ళ మానాన్ని దాచే ఆచ్ఛాదన మాత్రమే.

చిత్రం ఏంటంటే అక్కడ మిగతా జాలర్లకి , నలుగురు, ఐదుగురు పిల్లలున్నారు.. కానీ మా ఇంట్లో నేను ఒక్కడినే.. పుట్టిన పిల్లలంతా పేరు తెలియని అనారోగ్యంతో రెండేళ్ళు తిరక్కుండానే పోతూ ఉండడంతో అమ్మ, నాన్న బోలెడు మొక్కులు మొక్కారట. గడ్డం పెంచిన ప్రతి వాళ్ళనీ స్వామీజీలు గా భావించి మా పిల్లలు బతికి బట్టకట్టే మార్గం చెప్పమని ప్రాధేయపడ్డారుట. అప్పుడే ఒక సాధువు నాకు పెట్టిన పేరు మహంకాళయ్య.. అంత పెద్ద పేరు పిలవడం కష్టం అనిపించి మహా అని పిలవడం మొదలుపెట్టారు. క్రమంగా “హా” కూడా కనుమరుగై నా పేరు “ మా “ గాడుగా చెలామణి అయింది. నేనంటే మా అమ్మా, నాన్నలకి ప్రాణం.. నా కాల్లో ముళ్ళు దిగితే వాళ్ళ గుండెల్లో బల్లేలు దిగినంత బాధతో విలవిల్లాడేవారు.

కొంత వయసు వచ్చాక ఆడపిల్లలైతే ఇళ్ళల్లో తల్లితో ఉండిపోయి పనీ, పాటా చూసుకున్నా, కొందరు మగపిల్లలు మాత్రం అప్పుడప్పుడు, ఒడ్డున ఉండి తండ్రులతో కలిసి వలలు వేయడం నేర్చుకునేవాళ్ళు . ఆ వయసుకి వాళ్ళు ఒడుపుగా చేపలు పట్టేస్తారని కాదు... కానీ చిన్నప్పటి నుంచే నుంచే తమ వృత్తిలో పిల్లలకి శిక్షణ ఇవ్వాలన్న ఆలోచనతో మాత్రమే కొందరు పెద్దలు పిల్లలకు వలలేయడంలో మెలకువలు నేర్పిస్తూ ఉండేవాళ్ళు. మా నాన్న అప్పన్న కూడా ఆ కొందరిలో ఒకడు.. నాకు ఏడేళ్ళ వయసులోనే తనతోపాటు చేపలు పట్టడానికి ఒక పెద్ద పడవలో కూర్చోబెట్టి సముద్రంలో కొంత దూరం తీసుకుని వెళ్ళాడు. ఆ అనుభవం నాకింకా గుర్తుంది.. బహుశా మొదటిసారి ఆ మహా సముద్రాన్ని దగ్గరగా చూసినందుకేమో.. తెడ్డు వేసినప్పుడల్లా నీళ్ళు చేసే అల్లరి, చిందులేస్తూ నా మొహం మీద ముద్రలేసే నీళ్ళ తుంపర

నాకెంతో ఇష్టం. బహుశా ఆ ముద్రలే నా భవిష్యత్తుని ఇలా నిర్దేశించాయి అనిపిస్తుంది నాకు.. అందుకే తరచూ నాన్నతో సముద్రం మీదకు వెళ్ళడానికి పేచీ పెట్టేవాడిని.

మా నాన్నలు అందరూ ఒక్కోసారి పదేసి రోజులపాటు సముద్రం మీద వేటకి వెళ్ళేవారు. అందరూ కలిసి రెండు పడవలేసుకుని వంట చేసుకోడానికి కావలసిన సరంజామా, వలలు, మోకులు, అన్ని వస్తువులు తీసుకుని తెల్లవారుజామున ఏ మూడింటికో పిల్లలం అందరం గాఢ నిద్రలో ఉన్నప్పుడు వెళ్ళిపోయేవారు. ఎందుకంటే మేమూ వస్తాము అని మారాం చేస్తాం కదా.. సముద్రంలో షికారంటే భలే సరదా. అలా అని పదేసి రోజులు మమ్మల్ని తీసుకుని సముద్రం మధ్యలోకి వెళ్ళడం ప్రమాదం కదూ! నిజానికి వాళ్ళకీ అది ప్రమాదమే.. కానీ వాళ్ళా ప్రమాదాలకి అలవాటు పడి ప్రమోదాలుగా మలచుకున్న వీరులు. మధ్య, మధ్య తీరం వెంబడి వంటలు చేసుకుంటూ పెద్ద, పెద్ద చేపలకి గాలం వేస్తూ జీవితాలను లాటరీ వేస్తూ సాహసయాత్ర చేస్తారు. వెళ్ళినవారు ఎప్పుడు తిరిగివస్తారు... వారిలో ఎంత మంది తిరిగివస్తారు అనేది భగవంతుడి నిర్ణయం అంటారు వయసు మళ్ళిన పెద్దలు కొందరు.. ఎందుకంటే వాళ్ళల్లో చాలా మంది అలా సముద్రం మధ్యలో ఉన్నప్పుడు పెద్ద తుపానులు వచ్చి కొట్టుకుపోయినవారే. అయినా చలించరు. జనన, మరణాలు మన చేతుల్లో ఉన్నాయా...అంతా పరమాత్ముడి లీల అనుకునే వేదాంతులు,, కడుపునిండా తిండి ఉన్నవాడికి బతుకు గుర్రప్పందం... కాలే కడుపుతో ఉన్నవాడి జీవితం ఒక నిత్య పోరాటం .. గెలుపే వాడి లక్ష్యం...గెలుస్తాడా! లేదా అనేది విధి నిర్ణయం. ఏది ఏమైనా తాము ప్రాణాలను పణంగా పెట్టి తమ కుటుంబాలను నిలబెట్టుకోవాలన్నదే వాళ్ళ ఆరాటం.. వాళ్లకి ఇంకో జీవనోపాధి లేదు..

మగవాళ్ళు వేట నుంచి తిరిగి వచ్చే సమయానికి ఆడవాళ్ళు గంపలు, సత్తు పళ్ళాలు పట్టుకుని కూర్చుని ఉంటారు. బరువుగా ఉన్న వలలతో వాళ్ళు రాగానే చేపలన్నీ బరువు తూచి పళ్ళాల్లో , గంపల్లో సర్దుకుని తీసుకుని వెళ్లి చుట్టు పక్కల గ్రామాల్లో అమ్ముకురావడానికి వెళ్తారు. మగవాళ్ళు తప్పతాగుతూ అలసట మర్చిపోతారు.

వేట లేని రోజులు అందరూ కబుర్లతో ఒకే కుటుంబంలా కలిసి గడుపుతారు. అక్కడ అందరికీ పేరుకి ఒక గుడిసె ఉందే కానీ తెల్లారకుండానే మగాళ్ళంతా ఒడ్డున ఖాళీ గా ఉన్న పడవల్లో కూర్చుని కాలక్షేపం చేస్తారు. కొందరు ఇసకలో కూర్చుంటారు.... బాగా ఎండగా ఉండి ఇసక నిప్పుకణికల్లా భగ్గుమంటుంటే మాత్రం ఏ సరుగుడు చెట్ల కిందో కూర్చుని చుట్టలు కాలుస్తూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ ఉంటారు. ఆడవాళ్ళు మాత్రం వంటపని, ఇంటిపని చేసుకున్నాక ఖాళీ సమయంలో వచ్చి కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకుంటారు. వండుకున్నది కలిసి తింటారు.. లేకుంటే కలిసే పస్తులుంటారు. గుడిసెల్లో ఉండేది చాలా తక్కువ సమయం. చేపలు దక్కినా, దక్కకపోయినా ప్రతిరోజూ ఉదయం కచ్చితంగా వలలు కెరటాల మీద దేవకన్యలు ఆరేసుకున్న వస్త్రాల్లా తేలుతూ, మునుగుతూ చేపల కోసం వేటాడుతూనే ఉంటాయి.

ఆ వలలు చూడడం కోసం పిల్లలం కూడా నిద్ర లేస్తూనే సముద్రం ఒడ్డుకి పరిగెట్టేవాళ్ళం .. అక్కడే మొహాలు కడుక్కోడం, అక్కడే కెరటాల మీద ఊయల లూగుతూ స్నానాలు కానిస్తాం.. అమ్మలు సత్తు గిన్నెల్లో చద్దన్నాలు కలుపుకుని వచ్చి మాతోపాటు పరుగులు పెడుతూ అన్నాలు పెడతారు. అప్పుడు మేము చిన్ని కృష్ణులం అయిపోతాం.. అమ్మలంతా యశోదమ్మ ప్రతిరూపాలుగా ఉండేవారు.”

తేజ హటాత్తుగా మౌనం వహించడంతో పాజ్ కెమెరా అన్నారెవరో.   ప్రొడక్షన్ బాయ్ తేజకీ వాటర్ బాటిల్ అందించాడు, వాటర్ తాగి, కొనసాగించమన్నట్టు సైగ చేశాడు తేజ. కెమెరా ఆన్ అయింది. తేజ తిరిగి తనలో తాను చెప్పుకుంటున్నట్టు చెప్పసాగాడు. క్లుప్తంగా నా జీవన నేపథ్యం చెప్పాను. ఇంక నా కథ, తర,తరాల జాలరుల జీవిత చరిత్ర మీరు వినాలి.

పిన్ డ్రాప్ సైలెన్స్ ఆవరించింది. శ్వాస పీల్చి వదిలినా శబ్దం అవుతుందేమో అన్నట్టు అందరూ ఊపిరి బిగబట్టి వినసాగారు.

ఆహ్లాద తల్లి ఫోటో వైపు చూసింది. తననే చూస్తున్న ఆవిడ కళ్ళు రెండు రెండు నదుల్లా అనిపించాయి. ఆమె కళ్ళల్లో కూడా గిర్రున నీళ్ళు తిరిగాయి. టి వి స్క్రీన్ మీద గంభీరంగా కనిపిస్తున్న తేజకి రెండు చేతులు జోడించి మా అమ్మను క్షమిస్తారు కదూ! అనుకుంది.

తేజ చెప్పడం ప్రారంభించాడు.

ఫ్లాష్ బాక్

అది శీతాకాలం.. మధ్యాహ్నం ఎండ అమ్మ ఒడిలా నులివెచ్చగా ఉంది. సముద్రం మీద నుంచి వీస్తున్న చల్లని గాలి జో కొడుతున్న అమ్మ చేతి స్పర్శలా ఉంది. సముద్రం గంభీరంగా, నిశ్చలంగా ఉంది. ఎవరిదో బోటు ఒకటి నెమ్మదిగా కెరటాల మీద సాగుతూ క్రమంగా దూరం అయి ఓ చుక్కలా మారింది.

అప్పన్న ఒక ఇసుక దిబ్బ మీద కూర్చుని చుట్ట కాలుస్తున్నాడు. అతని చుట్టూ మిగతా జాలరులు కూర్చుని అప్పన్న చెప్పేది వింటున్నారు. ఎందుకంటే అప్పన్నే ఆ గూడేనికంతటికీ పెద్ద. అతని మాటే వారికి వేదం.

పిల్లలు నిక్కర్లు వేసుకుని విరిగిపడే అలల మీద పడుకుని, కూర్చుని, దొర్లుతూ తడిసిన చొక్కాలు విప్పి పారేసి ఇసకలో కేరింతలు కొడుతూ ఒళ్ళంతా అంటుకున్న ఇసక ఎండకి అద్దకంలా మెరుస్తుంటే గవ్వలు, ఆల్చిప్పలు ఏరుకుని రక,రకాల బొమ్మల్లా పేరుస్తూ ఆడుకుంటున్నారు. పిల్లల అల్లరిని , సందడిని మనసారా ఆస్వాదిస్తూ, మధ్య, మధ్య వాళ్ళని

మరీ లోతుకు వెళ్ళద్దని హెచ్చరిస్తూ తిరిగి తమ కబుర్లలో మునిగి పోయి ఆడవాళ్లు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుకుంటున్నారు. అదొక ప్రపంచం...వాళ్ళ దగ్గరకు వెళ్తే చేపల వాసన గుప్పున కొడుతుంది. కానీ వాళ్ళ మనసులు మాత్రం మల్లెల్లా పరిమళిస్తుంటాయి.

చుట్టు పక్కల అడవుల నుంచి కొందరు కొండల దొరల తాలూకు స్త్రీలు , లంబాడీ తండాల నుంచి కొందరు పిల్లలు వచ్చి ఇసకలో ఆల్చిప్పలు ఏరుకుని తీసుకువెళ్ళి వాటితో రక,రకాల బొమ్మలు చేసి తీసుకువచ్చి ఇసకలో గుడ్డ పరిచి పెట్టుకుని అమ్ముకుంటారు.

ఆ సమయంలో విశాఖపట్నం నుంచి చుట్టుపక్కల ప్రాంతాలు పర్యటిస్తూ వచ్చిన ఒక జంట అలా అమ్ముకుంటున్న ఒక స్త్రీ దగ్గరకు బొమ్మలు కొనడానికి వచ్చారు. వాళ్ళిద్దరూ బాగా ఉన్నవారిలా ఆడంబరంగా అందంగా ఉన్నారు. కొంచెం దూరంలో కారు ఆపుకుని ఇసకలో కాళ్ళు కూరుకుపోతుంటే చెప్పులు విడిచి చేతిలో పట్టుకుని వచ్చారు.

వినాయకుడు, పండ్లమ్మే అమ్మాయి, కొంగలు, బాతులు, మొదలైన బొమ్మలు చూసి " "ఎంతమ్మా ఈ బొమ్మలు?" అని అడిగింది ఆ యువతి.

వాటికి ఒక కచ్చితమైన ధర నిర్ణయించే శక్తి లేకున్నా, వాళ్లకి తెలుసు పర్యాటకులు సగానికి సగం ధర తగ్గించి బేరం చేస్తారని అందుకే ఆ సమయానికి తోచిన ధర చెప్తారు. వాళ్ళేమి వందలు, వేల లాభాలు ఆశించే బడా వ్యాపారులు కాదు.. ఉన్నంతలో సుఖంగా చీకు, చింతా లేకుండా, మాకిది లేదు అనే వేదన లేకుండా, ఇది కావాలి అనే ఆశలు లేకుండా హాయిగా బతుకుతున్నవారు. అందుకే బేరాలు ఎలా ఉన్నా వచ్చిందే చాలు అని వాళ్ళు చెప్పిన ధరకు ఇచ్చేస్తారు. ఇప్పుడు ఆవిడ కూడా అలాగే బేరం చేసి కొన్ని బొమ్మలు కొని భర్తకు చూపించి డబ్బులు ఇవ్వమని సైగ చేసింది.

అతను జేబులో నుంచి పర్స్ తీసి డబ్బులు ఇస్తూ అడిగాడు." చేపలున్నాయా! అమ్ముతారా "

" మేము కాదు ఆయమ్మలను అడగండి" అంటూ జాలర స్త్రీల వైపు చేయి పెట్టి చూపించింది ఆ స్త్రీ.

వాళ్ళు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుకుంటున్న జాలర స్త్రీల దగ్గరకు వచ్చి " ఏమ్మా! రొయ్యలున్నాయా.. వీశ ఎంత ?" అని అడిగారు.

" ఉన్నయి దొరా! రెండీశలుంతయి .. రెండొందలు " అంది ఆదేమ్మ.

"అంతేనా! ఇంట్లో పార్టీ ఉంది సరిపోవే" అంది ఆ యువతి.

" ఇయాల యాటకెల్లలేదు అమ్మగారూ" అంది పెంచలమ్మ .

"ఎందుసేపలున్నయి కావాలంటే" అంది చుక్కమ్మ .

" రోజూ వెళ్తారా వేటకి? " అడిగాడు ఆ యువకుడు.

" రోజూ అదిగదిగో ఆడ వలెత్తారు బాబుగారూ! సేపలు ఎక్కువ పడలాంతే లోనకి సముద్దం లోకి పోవాల. నెలకి పది దినాలు పోతారు, రోజూ యాడ బోతరు పానాలకి తెగించి. "

" వలేసిన ప్రతిసారీ బానే పడతాయా? " ఆసక్తిగా అడిగింది యువతి.

" సెప్పినాను గదా .. మా మొగోళ్ళు సద్ది కట్టుకుని సంద్రం మద్దెలోనికి ఎల్తె పడతయ్ " అంది ఆదేమ్మ

" అమ్మో! లోపలికి అంటే సముద్రంలోకా! ఎలా?" కళ్ళు పెద్దవి చేసి చూసింది ఆమె.

" ఎల్లకపోతే యాటెత్తా సాగేది " ఆమె భయం చూసి నవ్వింది ఆదెమ్మ. నల్లని ఆమె మొహంలో తెల్లని పలువరస తారాతోరణంలా మెరిసింది.

" పదేసి రోజులు సముద్రంలో ఎలా గడుపుతారు! తిండి, నీళ్ళకి ఇబ్బంది కదూ ! భయం వేయదూ!" ఆశ్చర్యంగా అడిగింది ఆవిడ.

"బయమెందుకమ్మగారూ! మా బతుకులే కత్తిమీద సాములు.. బయపడితే బతుకెల్లాగా! పానానికి తెగించే పోయేది.. ఒకోపాల మజ్జెన ఉండగానే పెద్ద, పెద్ద గాలులీత్తాయి.. సముద్దం కల్లోలం అయితాది.. మా కులదేవతను తలసుకుంటా మా పని మేము చేసుకుంటాము. ఆ దేవత కరుణిస్తే బతికి బట్ట కత్తాము .. లేకుంటే ఆ తల్లికే బలైపోతాము.. భూమ్మీద నూకలున్నన్ని రోజులేగదా ఎవురైనా బతికేది" ఆదెమ్మ మాటల్లో వేదాంతం ఆమెని నివ్వెరపోయేలా చేసింది.. ఎంత నమ్మకం వీళ్ళకి! అనుకుంది.

" అమ్మ ఆగ్న ఉంటే ఎనక్కోత్తారు... ఆ దేవుడు తీసుకెల్లితే ఎల్లిపోతారు. అంతా అమ్మ దయ ... అల్లగని యాటకి పోకుండా బతికేది ఎలాగా!" తేలిగ్గా అంది చుక్కమ్మ..

అందరూ వారి, వారి ఆలోచనలు, విశ్వాసాలు కలగలిపిన మాటలు చెబుతుంటే ఆ భార్యాభర్తలు వింటూ ఉండిపోయారు. కాసేపు భార్యకి ఇంగ్లీషులో వివరంగా చెప్పాడు ఆ యువకుడు.

ఆమెకి విస్మయాన్ని కలిగించినది ఏమిటంటే... ఎక్కడా వాళ్ళ మాటల్లో బతుకుమీద ఏ మాత్రం అనాసక్తి వినిపించలేదు.. కేవలం జీవితం పట్ల వాళ్ళకున్న స్పష్టత. అది ఎన్నో అనుభవాలతో కలిగిన తాత్విక చింతన కాదు...అది వేదాంతం కాదు. జీవనసత్యం తెలుసుకున్నప్పటి నిర్లిప్తత. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే కష్టపడడం మా బాధ్యత .. ఫలితం దైవ నిర్ణయం అనుకుంటూ బతికే మనుషులు వాళ్ళు. వాళ్లకి ధైర్యం, వాళ్ళ కులదేవత పట్ల విశ్వాసం బాగా ఎక్కువ. జీవితాన్ని లాటరీ వేసుకుంటూ బతుకుతారు.

'ఈ సారి యాటలో మేము వంజరాలో , కొరమీనో ఏసుకోత్తాము అని ధృఢ విశ్వాసంతో వెళ్తారు మగవాళ్ళు. చివరి క్షణం దాకా పోరాడతారు. విజయం ఎప్పుడు, ఎవరిని వరిస్తుందో తెలియదు. ఎప్పుడన్నా సండువలో, పులసో పడక పోతుందా నేను గొప్పవాడిని అవకపోతానా అని ప్రతి వాళ్ళు ఆశిస్తారు. కానీ వాళ్ళ జీవితాల్లో ఇసుమంత మార్పు తీసుకువచ్చే మిరకిల్ ఏనాడూ జరగలేదు.. జరుగుతుందన్న ఆశ మాత్రం వీడరు. సముద్రంలో ఆటుపోట్లు ఎంత సహజమో, జీవితంలో కష్ట,సుఖాలు అంతే సహజం అని వాళ్ళ నమ్మకం. విధి వక్రిస్తే తప్ప ఏ విపత్తు రాదు... అలా వచ్చి ఏదన్నా అపాయం సంభవిస్తే అది అమ్మవారి ఆజ్ఞ అంటారు.

అప్పుడప్పుడూ వాతావరణ శాఖ వారి హెచ్చరికలు వచ్చినపుడు మాత్రం ఉన్న కాసిని సామాన్లు, మూట కట్టుకుని, పిల్లలని చంకనెత్తుకుని తాటాకు పాక పీక్కుని కొంచెం దూరంగా గుడిసె వేసుకుని ముంచుకొస్తున్న ప్రళయాన్ని ఆసక్తిగా గమనిస్తుంటారు. ఉవ్వెత్తున లేచి పడే కెరటాల కరాళ నృత్యం చూసి కులదేవతని ప్రార్ధించుకుంటారు.. ఒకటి రెండు రోజుల్లో వాతావరణం శాంతించాక యధావిధిగా తమ నివాసాలు ఏర్పాటు చేసుకుని అమ్మ తమ కుటుంబాలను కాపాడినందుకు జాతర చేసుకుంటారు. ఆనందంతో నృత్యాలు చేస్తారు..పండగ చేసుకుంటారు.

వారి యాసలో చెప్పిన విషయం అంతా విని, మొత్తం కూడదీసుకుని ఒక అవగాహనకి వచ్చిన ఆ దంపతులు రొయ్యలు తీసుకుని " సరేనమ్మా వెళ్ళొస్తాము " అంటూ సెలవు తీసుకుని వెళ్ళిపోయారు.

ఆ రోజుకి ఇంక అక్కడ కూర్చునే అవసరం వారికి కనిపించలేదు.. అందరూ లేచి వారి, వారి పిల్లలని గట్టిగా కేకేసి,,,, " రండి పిల్లకాయలూ వణ్ణం తినాల " అంటూ పిలుచుకుని వెళ్లారు.

అప్పన్న ఆరిపోయిన చుట్ట వెలిగిస్తూ " సిమాసలం శుక్కరారం పెయానం అయిదాముర.. బోటులు తయారు చేయి" అన్నాడు.

" అత్నేలే పెద్దయ్యా... ఎల్తాములే... బుజ్జమ్మ లగ్గ పత్తిక రాసుకుంటాము.. అయ్యగారిని రమ్మని సెప్పినాను.. మరి డబ్బులు సాలవు.. ఎల్దాములే.. ఈ దఫా అన్నా ఒక పులస పడితే " పొయ్యిమీద కాల్చిన ఎండుచేప నములుతూ అన్నాడు సీమాసేలం.

ఫెళ్ళున నవ్వాడు అప్పన్న..." పులస .... మనకా.. దవలేశ్వరం దాటి పులస యాడ అచ్చేది. పీతలు, కొర్రమీను ఇయి దొరికేతే సాలు.. "

"పులస మా పసందుగా ఉంటాదిలే పెద్దయ్యా... ఎండి బొమ్మ మాదిరి..." పెంటయ్య అన్నాడు అప్పుడే తను పులస పులుసు తిన్నట్టు నోరు చప్పరిస్తూ..

పులస అనేది ఒక ప్రత్యేకమైన చేప.. చాలా ఖరీదైనది ...గోదావరి ముఖ్యంగా రాజమండ్రిలో మాత్రమే లభించే చేప. దాని ఖరీదు కిలో ఐదువేల దాకా ఉంటుంది. ఒక్కోసారి దాని డిమాండ్ ని బట్టి పదిహేను పదహారు వేలు కూడా పలుకుతుంది. సినిమా తారలు, రాజకీయ నాయకులు, బడా, బడా వ్యాపారులు విందుల్లో ప్రత్యేకంగా చేసుకుని తినే రుచికరమైన చేప. అది పట్టాలంటే చాలా నైపుణ్యం సహనం ఉండాలి. " పుస్తెలు అమ్మి అయినా పులస తినాలి" అంటారు. అంత విలువైన, అపురూపమైన పులస.. వర్షాకాలం ప్రారంభంలో ఇది లభిస్తుంది. రాజమండ్రి కాకుండా ఇది లభించే చోటు పశ్చిమ బెంగాల్ లోని హుబ్లీ. అక్కడ దాన్ని హిల్సా అంటారు. కొందరు జల ప్రేయసి అంటారు.. చేపలకి ఉన్న అందమైన పేరు జలపుష్పాలు..

పులస ప్రస్తావన రాగానే అందరికీ దాన్ని ఒక్కసారన్నా రుచి చూడాలన్న కోరిక కలిగింది. పులస దొరికినట్టు ఊహించుకుంటూ మౌనంగా ఉన్న మిత్రులను చూసిన అప్పన్నకి వాళ్ళ మీద, తన మీద కూడా ఎంతో జాలేసింది. నిట్టూర్చాడు.

వనమాడి సిద్దయ్య అన్నాడు.. " ఇప్పుడు మోటారు బోట్లు ఒచ్చినాయంట.. అవి కొనుక్కోతానికి పెబుత్వం అప్పులు ఇత్తున్నాదంట మనం కూడా మోటారు బొట్లు కొనుక్కోవాలిరా.. ఇట్టాంటి పడవల్లో ఎంతకాలం యాతాడతాము.. మా అయ్యా, మీ అయ్యా, మా తాత, మీ తాత మనమూ ఈ పడవల్లోనే బతుకీడుస్తా ఉన్నాము.. ".

" మోటారు బోటు నడపాలంటే జెట్టీలుండాల... మోటారు తిప్పడం మనకు రావాల..... మనకయన్నీ యాడ్నించి వత్తాయిలే పద, పద తెల్లారకుండానే పయానం గావాల " అప్పన్న అదిలింపుతో అందరూ ఉసూరుమంటూ లేచారు..

భార్యతో అప్పన్న తెల్లవారితే తాము చేయాల్సిన ప్రయాణం వివరాలు చెబుతూ " బియ్యం, పప్పులు మూటలు గట్టు.. తెల్లారకుండానే బయలుదేరి పోతాం" అన్నాడు.

మహా చెవుల్లో ఆ మాటలు దూరిపోయాయి. వాడు గెంతులేస్తూ వచ్చాడు తండ్రి దగ్గరకు....

“ యాతకు నేనోత్తా” అన్నాడు.

“ నువ్వేడకి నా తండ్రి... ఇప్పుడు ఎల్తే ఏనాటికి ఎనక్కి అత్తానో, అసలోత్తానో రాని బతుకాయే నాది.. మల్లొచ్చినాక ఈడ్నే వలేద్దువులే అమ్మకాడ ఉండు “ అన్నాడు కొడుకుని బుజ్జగిస్తూ.

“ఏందయ్యా ఆ మాటలు సుబమా అంటా ఎల్తా నోటికేమైనాది.. “ రుద్ధమైన స్వరంతో అంది ఆదెమ్మ.

“ అన్నంత మాత్రాన పోతానా ఏందీ.. అమ్మ దయ ఉండగా బయమెందుకే పిచ్చిదానా!” అన్నాడు తను నోరు జారి అన్నందుకు భార్య కళ్ళల్లో కన్నీరు చూసిన అప్పన్న.

“ నేనోత్తా.. ఊ ఊ.. నేనోత్తా మారాం” మొదలుపెట్టాడు మహా.

అప్పుడప్పుడే వలలు వేయడం తండ్రి దగ్గర నేర్చుకుంటున్న మహాకి అదొక ఆట అయిపోయింది. అందుకే అప్పన్న బయలుదేరిన ప్రతిసారీ మారాం మొదలుపెడతాడు. సరదాగా ఒడ్డున కూర్చుని తను దగ్గర ఉండి వాడి, చిట్టి చిట్టి చేతులకి వల ఇచ్చి వేయించడం కాదుకదా పది రోజులు అన్నిటికీ తెగించి ఒక లక్ష్యంతో సముద్రం మధ్యలోకి వెళ్ళడం.. తమతోపాటు పిల్లల జీవితాలను కూడా లాటరీ వేయడం అప్పన్నకి ఏ మాత్రం ఇష్టం లేదు. అప్పన్నకే కాదు ఎవరికీ ఇష్టం లేదు.. అంత సాహసం చేయరు కూడా.

కానీ మహా తండ్రి మాట కాతరు చేయలేదు.. గట్టిగా రాగం మొదలుపెట్టాడు.. అమ్మ దగ్గర ఏడ్చి తనకి కావాల్సినవి సాధించినట్టు తండ్రి దగ్గర కూడా సాధించవచ్చు అని వాడు అనుకుంటాడు. తీసుకుని వెళ్ళకపోతే ఏడవాలి.... ఏడిస్తే అయ్య తీసుకుని వెళ్తాడు అని వాడి నమ్మకం.

తన మనసులో కోరిక సావాసగాళ్ళ దగ్గర కూడా వెలిబుచ్చాడు ఎన్నోసార్లు “ మన అయ్యలతో మనవూ ఎల్దాంరా సముద్దం మజ్జలోకెల్తే ఎంత బాగుంతాదో! సముద్దంలో పయానం ...పైన ఆకాసం , కింద నీల్లు తప్ప ఇంకేమి అగుపడ్దు ..పడవ సప్పుడుకి సేపలు ఎగిరి పత్తాయంత. ఎగిరే సేపను ఇత్త పత్తాలిరా బలేగుంటది ” మెరిసే కళ్ళతో అరచేయి వలలా చాపి ఒంగి నీళ్ళల్లో నుంచి చేపను లాగినట్టు అభినయించాడు.

“అమ్మో! నాకు బయం రా... నువ్వేల్లు” అన్నారు వాళ్ళు.

మహాకి వాళ్ళ పిరికితనం చూస్తుంటే కోపం వచ్చింది. “ నేను ఎల్లివచ్చి కతలు, కతలుగా సేప్పానంతే ఈ పిరికి నాయాలకి అప్పుడు తెలుత్తాది” అనుకున్నాడు. ఎలాగైనా సరే వెళ్ళాలి అని ఆరోజే నిశ్చయించుకున్నాడు. అందుకే ఇవాళ మొండికేయసాగాడు.

ఆదెమ్మకి వాడిని ఓదార్చేసరికి తలప్రాణం తోక్కి వచ్చింది. చివరికి “ ఎల్దువు గానిలే ఏడవమాక” అంటూ ఓదార్చి బలవంతంగా తినిపించి పడుకోబెట్టింది.

మరునాడు నాలుగు అవుతుండగానే లేచి మొహం కడుక్కుని తినుబండారాలు, మంచినీళ్ళ డ్రమ్ములు తీసుకుని భార్యకి చెప్పి కొడుకు బుగ్గ మీద నిశ్శబ్దంగా ముద్దు పెట్టుకుని బయలుదేరాడు అప్పన్న.

ఆదేమ్మ గుడిసె బయట నిలబడి నిశ్శబ్దంగా నిద్రపోతున్న సముద్రాన్ని దూరం నుంచి చూసి రెండు చేతులు ఎత్తి దణ్ణం పెట్టుకుంది.. “నా పెనిమిటిని, ఆయనతో వెళ్తున్న వారిని క్షేమంగా తీసుకురా సముద్రుడా” అని వేడుకుంటూ.

అప్పన్న దూరం అవగానే తలెత్తి ఆకాశం వైపు చూసింది.. మినుకు, మినుకుమనే తారలూ కొంచెం సూరీడుని పిలిచి చెప్పండి నా పెనిమిటికి ఎలుగు పంచుతా ఎనకే పొమ్మని.. తారలు ఫక్కున నవ్వినట్టు అనిపించింది. నిట్టూరుస్తూ గుడిసె లొపలికి నడిచింది.

అదే విషయం ఆలోచిస్తూ పడుకున్నాడేమో మహా, మధ్య, మధ్య అయ్యా నేనోత్తా అంటూ కలవరిస్తుంటే పిచ్చి తండ్రి అని ముద్దుగా విసుక్కుంటూ వాడి పక్కన పడుకుని నెమ్మదిగా మరోసారి నిద్రలోకి జారింది ఆదేమ్మ.

తెల్లారాక నిద్రలేచిన మహా, పక్కన తండ్రి లేకపోడంతో “ అయ్యా...అయ్యా “ అంటూ గుడిసె బయటకి పరిగెత్తాడు. సూర్యోదయం అయింది.. తూర్పున ఉదయించిన సూర్యబింబం అప్పుడు రంగులు మార్చుకుంటూ ఆకాశంలో వెలుగు పూలు వెదజల్లుతోంది. దూరంగా సముద్రంలో అలికిడి మొదలైంది. కెరటాలు శబ్దం చేస్తూ తీరానికి ఒరుసుకుని వస్తున్నాయి. అయ్యా అని అరుస్తూ సముద్రం దగ్గరకు పరిగెత్తబోతున్న కొడుకుని గోలెం లో నీళ్ళు నింపుతున్న ఆదేమ్మ చప్పున పట్టుకుని, బుజ్జగిస్తూ చెప్పసాగింది.

“ యాడకిరా అబ్బాయ్ నువ్వేల్లేది... ఊరుకో. అయ్యా శాపలు తెచ్చేత్తాడులే కమ్మగా కూరొండి పెడతా! అయినా అన్ని రోజులు సంద్రంలో ప్రయాణం అంటే మాటలేంటి! నీకు ఆడుకోడానికి సావాసగాల్లుండరు...వణ్ణం పెత్తే వాళ్ళుండరు.. నువ్వే తినాల. సిరుతిండి ఉండదాయే. ఇట్నే ఉండి మంచి, మంచి గవ్వలేరు. లచ్చమ్మత్తకి యిత్తే బొమ్మలు సేసిత్తది ఆడుకోవచ్చు. పీచు మిఠాయి, జీల్లు కొనుక్కోవచ్చు.. నా మాట ఇను. నేను పెద్ద, పెద్ద ఆల్చిప్పలు, ముత్యపు

చిప్పలు తెత్తాలే యాతంటావు నా బుజ్జికదా!" వాడిని బుజ్జగించి, లాలించి, ఆశపెట్టి మొహం కడిగించి గంజి తాగించింది ఆదెమ్మ.. కానీ వాడి మనసులో బలంగా ఉన్న కోరికని మాత్రం తుడిచేయలేకపోయింది.

మహాకి ఉక్రోషం వచ్చింది... ఏడుపు వచ్చింది. తండ్రి తనని తీసుకెళ్ళకుండా వెళ్ళిపోవడం వాడికి నచ్చలేదు. తండ్రి మీద విపరీతమైన కోపం ముంచుకు వచ్చింది. వేగంగా పరిగెత్తుకుంటూ సముద్రం దగ్గరకు వెళ్ళాడు.. వలలను కట్టేసే దగ్గర నిలబడి బోటు కదలికలకు సుడులు తిరుగుతూ అందమైన ఆకారాలలో కనిపిస్తున్న అలల మీద తాను ప్రయాణిస్తూ వల వేస్తున్నట్టు ఊహించుకుంటూ అక్కడే నిలబడ్డాడు.

ఉద్ధృతంగా ఎగసిపడిన అలలా వాడికి దుఃఖం పెల్లుబికింది. చాలాసేపు ఏడుస్తూ ఉండిపోయాడు. ఈ లోగా యధావిధిగా తోటి పిల్లలు గుంపుగా రావడంతో చొక్కాతో కళ్ళు తుడుచుకుని, దూరంగా ఇసకలో పొర్లుతున్నవాళ్ళవైపు పరిగెత్తుకుంటూ వెళ్లి వాళ్ళతో పాటు ఇసకలో దొర్లసాగాడు.

అలా కొంతసేపు దొర్లాక పిల్లలంతా లేచి ఒంటికి అంటుకున్న ఇసక దులుపుకుని గవ్వలేరుకుంటుంటే తనూ లేచి వెళ్లి వాళ్ళతో కలిసిపోయాడు. ఆటలయాక ఆకలేసి గుడిసెకి వెళ్లి చద్దన్నం తిని మళ్ళీ వచ్చి కాసేపు కెరటాలతో ఆడుకుని, తడిసిన లాగూ ఆరబెట్టుకోడానికి కాళ్ళు జాపుకుని ఇసకలో కూర్చున్నాడు. వాడికి ఇసకలో ఆడుకోడం కూడా చాలా ఇష్టం. ఆ ఇసకలో సున్నాలు చుడతాడు.. గీతలు గీస్తాడు.. ఒక్కోసారి గీతలు, సున్నాలు కలిపేస్తాడు. రెండూ కలిసిన తమాషా ఆకారాలను చూసి మురిసిపోతాడు. పెద్ద, పెద్ద అలలు వచ్చి ఆ ఆకారాలను తుడిచి వెళ్లిపోతే మళ్ళీ గీస్తాడు.

అలాగే ఇప్పుడూ గీతలు గీయసాగాడు. ముందు ఒక గీత నిలువుగా ఒకటో నెంబర్ లాగా గీశాడు.. ఆ గీత కింద మూడో అంకె తిప్పి గీశాడు. అదే అంకె మరోవైపు గీశాడు.. ఆ ఆకారం చూస్తే వాడికి క్యాలండర్ లో ఉన్న లక్ష్మీదేవి బొమ్మ పెదాలు గుర్తుకు వచ్చాయి. వాటి చుట్టూ గుండ్రంగా పెద్ద సున్నా చుట్టాడు. కళ్ల భాగంలో అరసున్నలు గీశాడు. వాడి కళ్ళల్లో మెరుపు మెరిసింది. తను ఒక మొహం గీశానని వాడికి అవగాహన కలిగింది.

ఇంతలో పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చారు పిల్లలు. "మాగాడు బొమ్మలు గీత్తున్నాడోయ్ " అంటూ కాలితో ఆ బొమ్మ చెరిపేసి పారిపోయారు.

(కొనసాగింపు వచ్చే నెలలో)

COMMENTS